

MASneep, 2020

Liturgie

Orde van dienst, Middelburg

Psalm 25:4

Psalm 130: 1, 2, 4 (na wet)

Psalm 9:1,5,6,7 (na Schriftlezing)

Gezang 15: 1, 2 (na preek)

Psalm 130: 2, 4 (na geloofsbelijdenis)

Gezang 30: 3, 4, 5

Schriftlezing Romeinen 8: 28-39; DL. V art. 3

Tekst Zondag 1HC

Geliefde gemeente van onze trouwe Heiland Jezus Christus,

Op de synode van Dordrecht, (dit jaar 400 jaar geleden), waar tal van belangrijke onderwerpen de revue passeerden, was er ook aandacht voor de verschillende catechismi, en de manier waarop dit binnen de verschillende gereformeerde kerken onderwezen werd, vooral ook aan de jeugd van de kerk.

En zo was er ook aandacht voor de Heidelbergse Catechismus.

Bijzondere aandacht waarbij over deze Catechismus werd besloten, dat hij één van de formulieren van eenheid zou worden van de kerk.

Vol lof werd er dan ook, niet alleen door de binnenlandse afgevaardigden, -maar ook door de afgevaardigden uit het Buitenland-, over dit leerboek gesproken.

Deze lofprijzing klonk overigens niet uit de mond van alle afgevaardigden. Zo vonden de Utrechtse remonstranten, aanwezig op de synode, de Catechismus te duister, te breedsprakig en te dogmatisch.

Zij kwamen dan ook met een voorstel om de Catechismus te vervangen door een leerboek dat alleen bestond uit Bijbelteksten.

Dat de Catechismus te dogmatisch zou zijn, dat is een bewering waar de Catechismus zelf al meteen in vraag 1 afstand van neemt, zou je kunnen zeggen. Want gelijk vanaf het begin klinkt die persoonlijke betrokkenheid van de gelovige, door op al de vragen en antwoorden die de revue zullen passeren: Wat is uw enige troost in leven en sterven? Troost.

Wat is uw enige troost in leven en sterven.

Opvallend dat de inzet van de Catechismus is, de enige troost. 3
Waarom, vraagt iemand?

De Catechismus is een leerboek dat de Bijbelse leer na spreekt.

En dat is geen dorre leer jonge mensen, maar een levende leer. Een leer die ten leven is.

Het doel van de Catechismus is dan ook niet om een dogmatische uiteenzetting te geven, waar we wat met elkaar over kunnen discussiëren op een veilige afstand, maar het heeft onze troost en zaligheid op het oog. Heel persoonlijk.

Onze zaligheid die bestaat uit het genieten van God, als het hoogste goed in dit leven. En de troost die bestaat uit een vast vertrouwen en een zekere verwachting van het eeuwige leven, waarvan de voorsmaak nu al in dit leven genoten wordt.

Daarom begint de Catechismus ook zo persoonlijk.

Dat is dan ook waarom de Catechismus inzet met de troost. Omdat deze troost de inhoud en het doel is, van het Evangelie en van de hele leer. Die in de rest van de Zondagen verder uitgewerkt zal worden.

Wat is uw enige troost.

Het gaat om onze zaligheid.

Want wie het hoogste goed bezit is zalig, maar wie het mist in dit leven, is ten diepste ongelukkig, rampzalig.

We moeten dit troostboek dan ook vanaf het begin volgen, dan ga je ook de lijnen zien die door de opstellers in dit boek getrokken worden. Dan gaan de verbanden leven.

Je zou het kunnen vergelijken met sommige andere leesboeken. Misschien hebt u ze in de vakantie wel gelezen. Boeken waar je vanaf het begin af aan je aandacht bij moet houden, anders begrijp je het verhaal en de verbanden verderop in het boek meer. En dan mis je belangrijke dingen.

Daarom: aandachtig lezen en luisteren de komende 52 Zondagen, zodat je door de Heilige Geest geleerd ook meer en meer, steeds dieper en dieper, de inhoud op de juiste waarde leert te schatten.

Daarom is het ook zo van belang om er jaar in jaar uit, telkens weer opnieuw er door heen te kruipen.

Laten we maar beginnen.

Thema: **Mijn enige troost in leven en sterven: Ik ben van Christus**

- 1- De inhoud van deze troost**
- 2- De vastheid van deze troost**
- 3- De kennis van deze troost**

De inhoud van deze troost

Wat is uw enige troost in leven en sterven?

Antwoord: Dat ik in lichaam en ziel, in leven en sterven, het eigendom ben, niet van mijzelf, maar van mijn trouwe Heiland Jezus Christus. Want Hij heeft met zijn kostbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle macht van de duivel verlost.

De inhoud van deze troost.

Die begint allereerst met de verlossing door Christus. Het antwoord gaat meteen de diepte in.

Een christen is, in wat voor omstandigheden dan ook, of het nu in het leven is of in het sterven, van onze trouwe Zaligmaker, Jezus Christus.

Hij is het, die voor al mijn zonden, helemaal heeft betaald, en ook uit alle macht van de duivel heeft verlost.

Deze troost gemeente, staat dan ook in de eerste plaats niet tegenover verdriet. Dat de HEERE ziet hoe moeilijk wij het soms hebben in dit leven, en er wat tegenover zet.

Nee, het gaat vele malen dieper en verder.

Deze troost staat tegenover het kwade van onze zonde.

Deze troost staat tegenover de straf op de zonde die wij verdienen: de eeuwige dood.

Daar zet de HEERE nu troost tegenover.

Troost omdat Hij Zijn Zoon gaf.

Troost, omdat de Heere Jezus Christus daarvan, van de zonden en van de eeuwige dood, bevrijd en verlost.

De prijs voor Zijn Vader die Hij betaalde met Zijn kostbaar bloed was toereikend. Zijn kostbaar bloed.

Dat is het leven van de Zoon, wat Hij gaf voor ons zondaren.

De Zoon van God, mijn trouwe Heiland, kwam naar deze aarde vanwege onze zonden. Volkomen betaald voor mijn zonden, met dat kostbare bloed en langs die weg mij uit alle macht van de duivel verlost.

De satan die mensen gevangen houdt, en doet verstrikken in de zonden.

Christus Jezus trekt zondaren daaruit weg, uit dat moeras, waarin we van onszelf ingestort hebben, en niet meer uitkomen van onszelf.

Uit die verschrikkelijke macht van satan.

Heeft de HEERE ook u daar niet vandaan gehaald?

Zodat u weer adem kunt halen.

Dat je staan mag in de vrijheid van de genade van God?

Vrije toegang tot de Vader door de Zoon.

En is dat geen troost, dat te weten door het geloof.

Ik ben bevrijd, gekocht en betaald. Ik mag weer leven in de vrijheid van de kinderen van God.

Dat is vast fundament gemeente.

Dat je niet meer eigendom bent van jezelf, slaaf van satan, maar eigendom van de beste en heerlijkste Heer en Eigenaar die er is, Jezus Christus.

Die niet alleen verlost, maar ook bewaard.

Die unieke troost, dat Christus verlost en de Vader bewaard. Elke dag.

Daar gaat geen seconde voorbij, of u bent het eigendom van Christus.

Er gaat geen seconde voorbij, of u bent onder de bewarende hand van God de Vader.

Er valt zelfs geen haar van uw hoofd, zonder dat de Heere het wil.

Wat is dat ook in de onzekere tijd waarin wij momenteel leven een heerlijke zekerheid. Een diepe troost.

Gods bewaring strekt zich zo ver uit, dat alles wat er gebeurt in dit leven, alles wat mij overkomt, dat dat dienen moet tot mijn heil.

Zo verstrekkend en actueel is deze troost.

Het is geen troost gemeente, alleen voor de verre toekomst. Het is een troost die elke dag meegaat, omdat Vader zorgt.

Hoe weet u dat zo zeker?

Omdat Christus dat heeft verdiend aan het kruishout voor al de Zijnen.

En Hij trekt ze tot Zich uit de ellende, en Hij bewaart bij die verlossing.

Want, Hij verlost volkomen. En daarom geeft Hij mij ook de zekerheid van het eeuwige leven.

En u begrijpt, het gaat hier over het werk van de Heilige Geest, in het hart van de gelovige. Deze Zondag 1 is trinitarisch geladen.

Die enige troost is het werk van de Zoon, en de Vader, en de Heilige Geest.

De Heilige Geest, die zekerheid werkt in het hart van Gods kinderen, door de belofte van God in hen te verzegelen.

Dat je het weet in je hart: ik ben een kind van God, want ik ben Christus eigendom en kom nu voor Zijn rekening. En daarom ontvang ik door Hem alles wat Hij heeft verdiend. Vergeving van zonden, en het eeuwige leven.

Dat is het werk van Zijn Geest in je hart.

De Heilige Geest die je hart ombuigt en bereidwillig maakt.

Dat is zo'n wonder gemeente.

Dat is het wonder van de wedergeboorte in het leven van zondaren.

Het werk van de Geest in je leven, waardoor je ook door Hem verzekerd wordt.

En dan werkt Hij ook het verlangen en de bereidheid, om dan niet meer voor jezelf te leven, maar voor Hem. Dan is het dienen van de Heere niet maar een zaak van moeten, maar dan is het een zaak van het **hart**, zodat je van **harte** bereid bent om voor Hem te leven.

Dan maak je geen carrière voor jezelf, maar dan doe je je uiterste best op je werk omdat je God wil dienen in Zijn koninkrijk.

Dan begin je een schooljaar met goede moed in afhankelijkheid van Hem, om zo je talenten te ontwikkelen en te gebruiken tot eer van God.

Dan neem je ook aan het begin van dit jaar je plaats weer in, in de gemeente.

En hebt uw daar al uw broeders en zusters lief, niemand uitgezonderd omdat Hij niet alleen u, maar ook uw broeder en zuster oneindig liefheeft. En gekocht heeft met Zijn kostbaar bloed.

Deze troost gemeente, die zo rijk, en breed, en diep, en verstrekkend is. Dat is een troost die je op de been houdt, en hoop geeft ook in de aanvechting, en in de strijd.

Deze enige, unieke troost is zó vast.

De vastheid van deze troost

Troost in het leven.

Alleen wie deze troost kent, die kent het ware geluk in dit leven, en wordt zalig. Zalig door deze troost. Wat er ook gebeurt. Hoeveel haren er ook vallen.

En wat kunnen er in het leven veel haren van onze hoofd vallen.

Wat kan ook een kind van God zorgen hebben. Over gezondheid, over je baan.

Dat je het tot Vader uitroepen kan. Hoe moet het nu toch Vader?!

En dat daarin dan zomaar de twijfel kan komen. En de aanvechting daarin.

Satan zal nooit ophouden, om Gods dure eigendom aan te vallen, en toch nog proberen ten val te brengen.

Maar dat een gelovige dat weet. Ook in de moeiten.

Er is niemand die mij van God af kan trekken.

En alles wat ik in dit leven ontvangen, dat ontvang ik uit de hand van Vader. En is nodig voor mijn zaligheid. Het moet dienen tot mijn heil. Zondag 10.

Dat weten. Niet voelen, maar **weten**.

En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede.

En daarom komt deze zelfde troost ook later in Zondag 16 weer in al zijn rijkdom terug.

Dat ik er in mijn felste aanvechtingen, zeker van kan zijn, en er rijke troost uit kan putten, dat mijn Heere Jezus Christus, mij van de angst en de pijn van de hel verlost heeft.

Want, kan dat ook in het ouder worden, als de dag van het sterven steeds dichterbij komt, een aanvechting zijn: ben ik wel goed genoeg om straks voor God te verschijnen. Mijn zonden.

Om dan vandaag weer te horen: Mijn troost ligt niet in mijn prestaties, of in mijn werken, dat zou geen troost zijn. Wie zou er dan, als hij er alleen voor zou staan, voor God kunnen verschijnen.

Maar ik ben door het geloof wel eigendom van Christus, en daarom lig ik voor rekening van Hem.

Zijn eigendom, en daarom ook zeker van het eeuwige leven.

Wat hebben ook de Dordtse leerregels voor deze aanvechtingen oog gehad? En bemoedigende woorden gesproken: De bekeerden zouden, als zij aan zichzelf zouden worden overgelaten, nooit staande kunnen blijven, **nooit** zegt art. 3.

Maar, dan komt daar achteraan in datzelfde artikel: Maar God is trouw: barmhartig bevestigt Hij hen in de genade, die hun eenmaal is gegeven, en tot het einde toe bewaart Hij hen daarin met kracht.

Ziet u gemeente, deze troost staat dan ook muurvast.

Hoe dan?

Vast in de kracht van Christus' offer. Die alles ondergaan heeft, alles gedragen.

Volledig voldaan heeft Uw Heiland aan Gods recht.

Betaald.

Volbracht.

De prijs is door Hem voldaan.

En daarom blijft in alle schommelingen van het leven, deze troost onbeweeglijk vast staan.

Troost in het leven, en ook in het sterven. Want, er is niets of niemand, die ons kan scheiden van de liefde van God, in Christus Jezus.

Zelfs ook de dood niet. Want, ook die heeft Christus overwonnen.

En daarom is voor hen, die deze Jezus hebben leren liefhebben, en zo deze troost hebben leren kennen in het leven, de dood geworden, tot een doorgang naar het eeuwige leven.

Vaste, onwankelbare troost in leven en in sterven.

Dat wil de Heere u en jou en mij leren.

God wil als het gaat om deze troost zekerheid geven.

De kennis van deze troost

En daarom spreekt de Catechismus over 'weten'.

Een weten, geleerd door de Heilige Geest, door en met het Woord.

Wat moet u **weten**, om door deze troost, gelukkig te leven en te sterven?

Weten, en dat begrijpt u wel. Weten als een zaak van het **hart**.

Een gelovig weten.

En dan is het opvallend dat de Catechismus niet antwoord op de vraag **wat** wij moeten weten: Ten eerste dat mijn zonden en ellende groot zijn. Ten tweede, dat ik van al mijn zonden en ellende verlost word.

Nee, het zijn de vragen naar het **hoe**.

Wat moet ik weten om gelukkig te leven en te sterven: **hoe** groot mijn zonden en ellende zijn.

Hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost wordt en, **hoe** ik God voor zo'n verlossing dankbaar moet zijn.

Vragen naar het hoe. Dat zijn dus vragen die de diepte ingaan.

Drie vragen.

En dat zijn dan niet drie vragen waar we een vast schema van moeten maken.

Waarbij het in deze volgorde dan ook altijd moet gaan. Dat daar eerst een bepaalde kennis van je zonden en ellende moet zijn, wil je overgaan naar de volgende stap van de verlossing. En dat je dan die eerste stap van de ellende achter je laat. Als een soort chronologische volgorde. Eerst dit en dan dat.

Nee, deze vragen naar het hoe: kennis van de ellende, verlossing en dankbaarheid, dat zijn vragen die horen bij elkaar en die trekken een leven lang samen op.

Je zou deze drie: ellende, verlossing en dankbaarheid, kunnen vergelijken met een kurkentrekker.

Een kurkentrekker die draai je in de kurk van een fles, en die gaat cyclisch naar beneden. Steeds dieper en dieper.

Zo is het ook met de kurkentrekker van de ellende, verlossing en dankbaarheid. Die moeten in de **samenhang** steeds dieper de kurk van ons weten ingaan.

Ook de kennis van onze ellende. We moeten weten, -en dat kan alleen als de Geest het ons leert, ons er aan ontdekt-, hoe groot onze zonden en ellende zijn. Een vraag die we ook in de kerk vaak maar liever wat overslaan.

De komende weken, Zondag 2 tot en met 5.
De gedachte die zomaar kan opkomen: Het moet in de kerk niet te veel over oordeel en zonden gaan. Dat voelt niet zo goed.

Nee, inderdaad.
Maar toch gemeente, is het zó nodig.
En zou u een onwaarachtig Evangelie, een goedkoop verhaaltje horen, als er in de kerk ook niet over onze ellende wordt gepreekt.
Om het nog wat duidelijker te zeggen: u zou voor de gek gehouden worden.

Want, wat heeft u zonder kennis van uw ellende, te zoeken bij het kruis van Christus. Waarom zou u dan een Zaligmaker, een Verlosser nodig hebben? Waarvan zou u verlost moeten worden, als u niet uw eigen zonde en ellende zou kennen. De ernst en de diepte ervan.

En dat geldt ook andersom.
Waarom zouden we preken over de ellende, als er geen verlossing zou zijn. Wanneer wij onze ellende steeds beter zien, wordt tegelijk de genade rijker, schitterender, dieper, heerlijker.
Daarom: in de **samenhang**.
Die kurkentrekker, jongens en meisjes, probeer het zo maar te onthouden.

Kennis van onze ellende. Dat we van onszelf buiten staan. Omdat we onszelf buiten de gemeenschap met God geplaatst hebben.
Volkomen verloren van onszelf.
En daarom komen wij ook niet in het rijk van God maar, tenzij.
Tenzij, wij door de Heilige Geest opnieuw geboren worden.

Ellende, verlossing, dankbaarheid is ook de volgorde van het doopsformulier. Niet zomaar.
Kennis van de ellende, is nodig, niet maar om steeds dieper de put in te raken, maar tot uw troost.

Wat moet u weten om door deze troost gelukkig te leven en te sterven.
Ten eerste, hoe groot mijn zonden en ellende zijn.
Wie zijn zonden niet kent heeft niets te zoeken bij het kruis.
Maar staande in de troost weten: ik ben totaal verdorven.
En daarom ook weten: hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost wordt.

Hoort u de troost in deze tweede zin. *Hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost wordt.*
Hoe heerlijk! Er is verlossing.

En dat gaat maar op één manier. Door God zelf. Door de Zoon, de enige en unieke Zaligmaker.

En als ik getroost wil leven en sterven, dan moet ik weten hoe ik verlost word. Ook als het gaat om onze verlossing, is er maar één weg. Wij kunnen onszelf met geen mogelijkheid redden.

Van nature willen we alles zelf doen. Net zoals hele kleine kinderen vaak zeggen: nee, zelf doen. En vaak lukt het ze dan uiteindelijk ook. Maar als het gaat om onze verlossing niet.

Alleen Hij.

Alleen in, en door Christus Jezus, mijn trouwe Heiland.

Dat is wat God geeft: Zijn Zoon.

En Zijn kostbaar bloed verlost, maakt zalig.

Steeds meer leren en weten, dat je in geloof aan Hem verbonden, vlucht tot Hem, met al je zonden, en heel je leven. Met daarin al je zonden ellende, en het legt op Hem.

Zien op Zijn grootheid.

Zien op Christus' liefdevolle hart, op Zijn volkomen werk.

Een leven in en met Christus.

In Christus blijven is een getroost leven.

Weten: Ik de Zijne en Hij de mijne.

Wat een troost.

Mijn Verlosser hangt aan het kruis voor mij. Betaald. Mijn schuld voldaan. Zijn bloed als bewijs onder mijn vrijkoping. Bevrijd leven, voor eeuwig.

Dat is een levenslange leerschool gemeente.

We raken in dit leven nooit uitgeleerd als het gaat om deze drie vakken.

Er komt in dit leven nooit een moment, dat één van ons zeggen kan: Ja, ik ben wat betreft dat eerste vak en dat twee vak toch ook wel wat uitgeleerd. En daarom heb ik daar in de Catechismus in mijn kerkboek maar van gemaakt: ten eerste hoe groot mijn zonden en ellende **waren**. Want, zo ver ben ik al.

Wie deze troost echt kent, zal zo niet denken.

Hier wordt een antwoord gegeven, op de vraag hoe dit getrooste leven, een leven lang wordt geleerd.

Zult u dit **weten**, dit **leren** broeders en zusters, dan ook telkens weer biddend doen?

Anders gaat het niet.

De Geest moet en wil het ons allemaal leren door en onder het Woord.

Daarom de prediking van deze Christus en Zijn werk elke zondag.

Hier zitten met gespitste oren en gevouwen handen.

Wie zo komt tot Hem, met lege handen, die ontvangt. En die wordt getroost.

En dan zal je ook merken, dat deze God drie-enig, Vader, Zoon en Heilige Geest steeds groter en heerlijker voor je wordt. En al onze aanbidding waard is.

Dan brengt de Geest je op de knieën.

En dan leert de Geest ons ook om dankbaar te zijn.
Ook onze dankbaarheid komt niet maar uit onszelf op.
Weten, hoe we God voor zo'n verlossing, dankbaar moet zijn.
Dankbaar zijn, daar zit in van, blijven denken aan.
Telkens weer opnieuw, denken aan wat Christus heeft gedaan voor jou. Hem nooit uit het oog verliezen in alles wat je doet.
Niet verdergaan met je zondige leven, en niet alleen met woorden, maar met daden tonen dat je van Hem bent.
En ook dat kan alleen uit Christus' kracht, want Hij is opgestaan uit de dood.

Door Christus kracht bevrijd leven, zoals onze Verlosser het ons geleerd heeft.
De HEERE leert het ons. Dat leven in dankbaarheid naar Gods geboden, en in het gebed als het voornaamste van de dankbaarheid.

Nog 51 Zondagen voor de boeg.
O, HEERE wilt U ons leren door Uw Geest? Zodat wij weten, en er meer en meer naar verlangen, om steeds dieper en dieper, door deze troost gelukkig te leven en te sterven.

AMEN.